

[Finansministeren.]

67 blive søgt gjort fuldstændig, således at altså også samtlige reguleringer af den lige nævnte art optages på tillægsbevillingsforslaget.

Umiddelbart kan det måske se ud, som om der er en modsætning mellem de bestræbelser, der er udfoldet i de senere år i retning af at fjerne alle reguleringsposter fra tillægsbevillingsforslaget, og tanken om i 1966-67 at gøre tillægsbevillingsforslaget fuldstændigt. I virkeligheden er der imidlertid den bedste overensstemmelse, idet forudsætningen for tilbagevenden til den fuldstændige tillægsbevillingslov er, at der ved opstillingen af tillægsbevillingsforslaget skelnes mellem reguleringer og forslag, der er udtryk for en ny disposition i forhold til finansloven.

Da finansloven med de i tillægsbevillingsforslaget indeholdte korrektioner som nævnt ikke giver tilstrækkelig oplysning om den statsfinansielle stilling i det netop afsluttede finansår, skal jeg søge at give hovedtrækkene heraf.

Der foreligger endnu ikke endelige regnskabstal for statens samlede udgifter og indtægter, men i forbindelse med de finanspolitiske drøftelser i februar og marts blev der fremlagt skøn, der findes optrykt som bilag til afgiftsudvalgets betænkning og i den økonomiske årsoversigt. Det blev heri anslået, at statens driftsindtægter i 1964-65 ville blive ca. 12,5 milliarder kr. Det er ca. 350 mill. kr. mere end anført på finansloven. Ganske vist anslås de direkte skatter at have givet noget mindre indtægt end påregnet, men indtægten af forbrugsskatterne har været over 400 mill. kr. større — navnlig som følge af øget omsætning af beskattede varer. Hovedparten af disse forskydninger er ikke optaget på tillægsbevillingsforslaget, idet der overvejende er tale om almindelige reguleringer.

Udgifterne på drifts- og anlægsbudgettet var på finansloven for 1964-65 opført med knap 11,6 milliarder kr., men blev i de omtalte skøn anslået til ca. 11,3 milliarder kr. eller ca. 300 mill. kr. mindre, til trods for at der på finansloven ikke var regnet med merudgifter på ca. 125 mill. kr. til efterslæbsbetaling for januar kvartal 1965. Der har således været tale om ikke uvæsentlige besparelser, der efter de foreliggende oplys-

ninger vedrører både anlægsudgifter, driftsudgifter og statsvirksomhedernes indtægter. Hverken lønreguleringerne eller besparelserne er i større omfang taget med i det nu fremsatte tillægsbevillingsforslag.

Overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet blev herefter anslået til ca. 1,2 milliarder kr., og med en anslået nettoudgift på kapitalbudgettet på ca. 200 mill. kr. skønnede man, at kasseoverskuddet ville blive godt 1 milliard kr. eller ca. 800 mill. kr. mere end opført på finansloven.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget, skal jeg anbefale det til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Frode Jakobsen.

Anden næstformand (Thestrup): Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Frode Jakobsen.

Anden næstformand (Thestrup): Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Næstformand Robert Sørensen vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udvidelse af kontorbygning for Verdenssundhedsorganisationen.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 28) findes i tidenden sp. 4643).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Axel Ivan Pedersen: Udvalget har siden anden behandling holdt 2 møder og herunder

[Axel Ivan Pedersen.]

drøftet nogle henvendelser, som vi yderligere har modtaget. Herefter er et flertal, bestående af venstre, det radikale venstre, socialistisk folkeparti og socialdemokratiet, enigt i at indstille lovforslaget til endelig vedtagelse, mens det konservative folkeparti ikke kan stemme for lovforslaget.

Ninn-Hansen: Vi havde håbet, at den udvalgsbehandling, der på vor foranledning har fundet sted efter lovforslagets anden behandling, kunne have givet det resultat, at man i hvert fald ville have indskrænket adgangen til ekspropriation til at omfatte de allerede foreliggende byggeplaner. Men det er desværre ikke sket. Vi mente heller ikke, at der har foreligget nogen dokumentation for, at disse bygninger ikke kunne anbringes andetsteds end på Scherfigsvej, og ville gerne have dette undersøgt nærmere. Vi har forstået på nogle af de henvendelser, det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen omtalte, at grundejerne selv har foretaget undersøgelser af, hvorvidt man i nærheden af København kunne finde egnede byggepladser, og jeg synes, det materiale, der er fremkommet, viser, at der er ganske god sandsynlighed derfor, og at lovforslaget derfor ikke hviler på et rigtigt grundlag, når der står i forslagets bemærkninger, at man ikke mener at kunne finde egnede steder for byggeriet inden for en grænse af 25-30 km fra Københavns centrum.

I øvrigt skal jeg i ét og alt henvise til mine bemærkninger ved lovforslagets anden behandling, hvoraf det fremgik, at det konservative folkeparti ikke er overbevist om, at denne ekspropriationsbestemmelse opfylder grundlovens krav. Det drejer sig om servitutter, der er pålagt af det offentlige for at hævde hele dette kvarters karakter. Det er her, man nu griber ind, og vi er altså ikke overbevist om, at det er rigtigt at gøre det, og heller ikke overbevist om, at man kan gøre det med hjemmel i grundloven.

Jeg har forstået, at der er overvejende sandsynlighed for, at grundejerne vil anlægge sag, såfremt man gennemfører dette lovforslag; hvis de gør det, henstiller jeg til den højtærede indenrigsminister, at man, medens sagen verserer, stiller byggeplanerne i bero.

Johan Asmussen: Dette lovforslag drejer sig ikke om, hvorvidt Verdenssundhedsorganisationen skal have domicil i Danmark eller ej, det drejer sig om, hvorvidt dette domicil absolut skal ligge på Scherfigsvej 8 og 9.

Ved første og anden behandling har jeg på mit partis vegne indtaget det standpunkt, at det krav, grundloven stiller om, at en ekspropriation må forudsætte, at almenvellet kræver det, ikke er opfyldt i dette tilfælde.

Ved anden behandling stillede jeg nogle spørgsmål til den højtærede minister. Baggrunden for disse spørgsmål var den kendsgerning, at lovforslaget er bygget på den forudsætning og på de oplysninger, at man forinden har foretaget indgående undersøgelser for at fastslå, om det var muligt at skaffe Verdenssundhedsorganisationen passende bygninger andetsteds i passende afstand fra København. Det var baggrunden for forslaget, at sådanne foretagne undersøgelser havde ført til negativt resultat. Jeg mener at kunne fastslå, at disse oplysninger, som lovforslaget altså bygger på, ikke holder stik. Jeg rejste som nævnt ved anden behandling det spørgsmål til den højtærede minister: hvad har man foretaget, hvad er det for undersøgelser, der henvises til, angående muligheden for at finde en anden passende placering? Jeg gav forskellige konkrete anvisninger på, hvordan man normalt ville foretage sådanne undersøgelser, ved avertering, mæglere o. s. v. Jeg fik intet svar, det vil sige, jeg fik i anden omgang det svar af den højtærede minister, at man havde foretaget visse undersøgelser i det af ministeriet nedsatte udvalg.

Jeg har senere korresponderet med den højtærede minister og har gentaget mit spørgsmål og præciseret det derhen, at jeg har spurgt: hvilke undersøgelser har ligget til grund for de i 1960 foretagne overvejelser, og hvis der er foretaget undersøgelser senere med henblik på det nu fremsatte lovforslag, hvad er det da, man har undersøgt? Jeg har derpå fået et svar i en skrivelse, som jeg modtog den 27. d. m. — jeg beder om den højtærede formands tilladelse til at citere et par linjer. Der står her:

„I den anledning skal man meddele, at udvalget, hvori også boligministeriet var repræsenteret, på baggrund af forelig-

[Johan Asmussen.]

gende erfaringer fra foretagne undersøgelser vedrørende fremskaffelsen af byggearealer af tilsvarende størrelse som det her fornødne måtte fastslå, at man ikke så sig i stand til at pege på en placeringsmulighed i en sådan afstand fra København, at den på nogen måde kunne tilfredsstillende Verdenssundhedsorganisationens repræsentanter.“

De linjer, der står her, er praktisk taget de samme, som er anført i bemærkningerne til lovforslaget, og de overvejelser, som altså viser sig at være bygget på erfaringer, er ikke undersøgelser. Jeg har derfor i en ny skrivelse til den højtærede indenrigsminister ment at kunne fastslå, at det af denne besvarelse fremgår, at der hverken i 1960, da overvejelserne førte til køb af Scherfigsvej 9, eller i 1963-64 i forbindelse med de nu foreliggende udvidelsesplaner, der kræver ekspropriation, har fundet nogen som helst undersøgelser sted med henblik på at finde en placeringsmulighed i passende nærhed af København. Jeg mener, det er, hvad der fremgår af de oplysninger, der er givet, og jeg vil gerne betragte dem på baggrund af de ord, som er anvendt i den højtærede ministers fremsættelse, hvor det siges:

„Et af indenrigsministeriet nedsat udvalg har omhyggeligt undersøgt de foreliggende muligheder for at løse problemet. Det er herved blevet fastslået, at den nærmeste placeringsmulighed . . . ville ligge i en afstand af 25-30 km fra centrum. Fra WHO's side er det blevet klart tilkendegivet, at en sådan løsning ville være uacceptabel.“

Altså det, som man byggede på ved fremsættelsen, ved behandlingen af lovforslaget, var, at WHO ikke ville flytte så langt væk som 25-30 km. Man byggede endvidere på, at det var undersøgt, om der kunne skaffes noget inden for denne afstand, og man byggede på, at sådanne undersøgelser skulle være endt negativt. Jeg mener, at det er fastslået nu, at der ikke er foretaget sådanne undersøgelser, og hvis det høje folketing derfor nu skal tage stilling til dette lovforslag om ekspropriation af private servituttetigheder, kan jeg ikke se rettere, end at dette sker på et forkert oplysningsgrundlag. Jeg mener derfor, at det ikke er for-

svarligt at færdiggøre tredjebehandlingen og vedtage lovforslaget på dette stadium.

Jeg må måske have lov at tilføje den oplysning, at efter at dette er kommet frem også i dagspressen, har det vist sig, at der fra flere sider er kommet forslag og tilbud frem om anbringelsesmuligheder i København. Der har været tale om Tolbodgade, og der har også været tale om andre muligheder. Det ser ud til, at der en række steder vil kunne bydes WHO særdeles tilfredsstillende domicilmuligheder, og derfor mener jeg, at det ikke er forsvarligt at færdigbehandle lovforslaget på dette stadium; så meget haster det heller ikke. Har sagen ventet så længe, kan man også lige foretage de undersøgelser, som man burde have foretaget før, og som vi her i folketinget måtte tro at man havde foretaget. Det er fastslået, at det har man ikke, og derfor bør man afvente resultatet af sådanne undersøgelser.

Hvis lovforslaget — hvad det ser ud til — kommer til afstemning nu, må mit parti stemme imod og for så vidt slutte sig til det standpunkt, som det konservative folkeparti har indtaget.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg takker udvalgets flertal for den afgivne indstilling om gennemførelse af dette lovforslag.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen rejste ved anden behandling spørgsmålet om, hvorvidt man ikke kunne indskrænke adgangen til ekspropriation, og jeg svarede dengang det ærede medlem, at det var min opfattelse, at det ville være uhyre vanskeligt at formulere en sådan bestemmelse. Jeg forstår, at det ærede medlem ved nærmere overvejelse er nået reelt til samme resultat. Det ville næppe have været muligt at formulere en lovbestemmelse om den indskrænkning af adgangen, som det ærede medlem havde i tankerne.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen fandt for sit vedkommende at måtte sige, at det var sandsynligt, at det havde været muligt at finde en anden placering, og dette emne uddybede det ærede medlem hr. Johan Asmussen jo. Jeg vil gerne om denne sag sige, at det, det drejer sig om, er at finde en egnet placering, ikke af et kontor under indenrigsministeriet, eller jeg havde nær

[Indenrigsministeren.]

sagt en bolsjeforretning, men af en verdensorganisations regional kontor, og det forekommer mig stadig, at man kører denne sag alt for voldsomt, principielt fordi det her alene drejer sig om at tilsidesætte servitutbestemmelser, som man må erkende har mistet enhver reel betydning.

Jeg vil gerne understrege de ord, det ærede medlem hr. Johan Asmussen selv brugte: „en passende placering“, og de forslag, der er fremkommet via højesterets-sagfører Melchior, må selv for en overfladisk betragtning anses for at være inacceptable for Verdenssundhedsorganisationen. Jeg tillægger det stor betydning, at organisationens regional kontor forbliver i Danmark, og at afgørende hensyn må tages til, hvad organisationen mener. Naturligvis har organisationen — der, om jeg så må sige, er på gæsteoptræden her i landet — ikke stillet eller kunnet stille ultimative krav om placeringen, men lige så klart er det, at afgørende hensyn må tages til, hvad organisationens repræsentanter selv mener om placeringen.

Jeg må derfor mene det fuldt forsvarligt at gennemføre dette lovforslag, og jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Johan Asmussen, at af det, han selv citerede af mit brev — jeg indskyder, højtærede formand, at det er meget flovt for mig at måtte sige, at brevet er udateret; jeg fik det bragt over til underskrift og glemte at sætte dato på, for det hastede sådan for mig at få det afleveret til det ærede medlem — fremgår det tydeligt, at man siger:

„... på baggrund af foreliggende erfaringer fra foretagne undersøgelser vedrørende fremskaffelsen af byggearealer af tilsvarende størrelse...“

Det var den erklæring, der i udvalget blev afgivet af repræsentanter for boligministeriet; det anså udvalget for tilstrækkeligt, og jeg har gjort det samme.

Jeg anbefaler lovforslaget til det høje tings vedtagelse.

Thisted Knudsen: Jeg kan egentlig henholde mig til de udtalelser, som er fremsat af den højtærede indenrigsminister. Efter min opfattelse har man uden at gå nogen for nær lov til at sige, at denne sag i nogen grad er blevet overdimensioneret. Det

er da helt klart, at med det synspunkt, som mit parti indtager til spørgsmålet om den private ejendomsret, måtte en sag som denne give os anledning til alvorlige overvejelser og undersøgelser. Jeg har før sagt fra denne talerstol, at vi har prøvet alle de argumenter, som i denne sag er fremført fra grundejernes side, men vi må erkende, at de ikke har kunnet overbevise os om, at det ikke er rigtigt at foretage den ekspropriation, som måske bliver nødvendig.

Hvad angår det „egnede sted“, mener jeg, det er en absolut fordel — det er vi enige om i det høje ting — at Danmark har fået denne verdensorganisation. Der er heller ingen tvivl om, at stedet er særdeles velegnet, at det er økonomisk rigtigt at bygge dér. Det er sådan ved mange ekspropriationsforretninger — jeg ved ikke, om det ærede medlem hr. Johan Asmussen og andre ved det — at vi mange gange f. eks. ude i sognekommunerne har stået over for at ville have en ganske bestemt grund til en skole, og så har den pågældende, fra hvem der skulle eksproprieres, sagt: ja men min nabo vil sælge. Det pågældende areal har måske været lige så egnet, men sådan er det nu engang, at det er en lang række ting, der indgår i de overvejelser, som man må gøre sig, og så finder man det egnede sted.

Det ærede medlem hr. Johan Asmussen har været inde på den betragtning, at man er, lad os bruge udtrykket ført bag lyset, eller at man ikke har fået de tilstrækkelige oplysninger. Ja, det kan det ærede medlem hævde, men også denne del af sagen har vi prøvet. Jeg personlig har endnu ikke set, at der foreligger nogen som helst positive oplysninger om en placering og en økonomisk løsning, der egentlig er forsvarlig. Man kan sagtens i dette øjeblik komme med nogle projekter, men jeg har så megen tillid til, at man i den undersøgelse, der er gået forud, også har været inde på tanken om en flytning, men at den har måttet afvises, og det er jeg egentlig enig med den højtærede indenrigsminister i.

Efter en prøvelse af sagens samtlige omstændigheder finder vi det fuldt forsvarligt at tiltræde dette lovforslag, og jeg anbefaler at stemme herfor.

Johan Asmussen: Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen havde en lille smule

[Johan Asmussen.]

svært ved nu at begrunde sit standpunkt, synes jeg. Det, som det væsentligst drejede sig om for det ærede medlem, var at tale om de argumenter, som var fremkommet fra grundejerne derude. Det er slet ikke det, sagen drejer sig om; det er stadig væk ikke, om løsningen er mere eller mindre æstetisk tilfredsstillende. Men det ærede medlem, forstod jeg, gav mig ret i, at der ikke havde været tilstrækkelige oplysninger med hensyn til placeringen, og det er placeringsmulighederne, det drejer sig om.

Den højtærede minister fastslog, at det, der var det afgørende, var at finde en „egnet placering“. Her fristes jeg til at komme med et skriftsted: „Søger, så skulle I finde.“ Det er sagens kerne; man har ikke søgt, og så kan man heller ikke forlange at finde noget. Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen kan ikke forlange, at der fra fremmed side skal komme projekter i den ellefte time, når han bagefter siger, at disse projekter ikke duer umiddelbart. Man har altså ikke søgt en egnet placering, men man prøver på at fortælle folketetinget, at man har undersøgt forholdene og forsøgt at finde en egnet placering. Man har bare ikke forsøgt det — det mener jeg må være fastslået. Om man så alligevel på dette grundlag mener at ville ekspropriere private servitutrettigheder, må blive folketingets sag.

Må jeg lige til slut tage den bemærkning frem, den højtærede minister kom med om, at WHO ikke kunne og heller ikke havde stillet ultimative krav. Det håber jeg da heller ikke de har. For mig at se er det sådan, at hvis det i virkeligheden forholdt sig sådan, at WHO havde sagt: „Enten på Scherfigsvej, eller vi flytter til udlandet“, ja, så var det en anden situation, man muligvis måtte tage stilling til. Vi skal have WHO her i landet; det er vi alle sammen enige om, og det er vi også stadig væk fra mit partis side indforstået med; det er betydningsfuldt, og vi ser det meget gerne. Men det ligger bag lovforslaget, at man gerne ville have skaffet dem noget

andet, hvis man havde kunnet. Det har man ikke forsøgt, det er mangelen ved det, og derfor burde lovforslaget ikke vedtages på det foreliggende grundlag.

Peter Jørgensen: Jeg skal kun gøre et par ganske korte bemærkninger. Der er jo sagt en hel masse om denne sag efterhånden ved de tre behandlinger, den nu har været til i det høje folketing. Men der er et forhold, der for mig står ganske uklart endnu på trods af de lange procedurer, som vi har været udsat for her, og det er spørgsmålet om, hvilke gener der er for de grundejere, der er tale om i dette kvarter. Det er ikke fremgået af nogen af de lange taler, der har været holdt, og det efterlyser jeg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 78 stemmer mod 26.

Anden næstformand (Thestrup): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

(Lovforslaget (nr. 160) findes i tillæg A. sp. 2225, fremsættelsen i tidenden sp. 4611).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Niels Mørk: Formålet med dette lovforslag er at yde pensionisterne en kompensation for de gennemførte afgiftsforhøjelser, og jeg er så optimistisk at tro, at alle i denne sal vil medvirke hertil.

Når jeg, selv om det er et hasteforslag, der her er tale om, gerne vil have det underkastet en kort udvalgsbehandling, skyldes det et spørgsmål, som er rejst i min gruppe,